

“Ik wil de begunstiging van mijn levensverzekering wijzigen, alsjeblieft.”

De bankbediende duwt zijn modieuze stalen brilletje wat vaster op zijn neus. Kijkt me aan met grote gekke ogen, alsof ik een buitenaards wezen ben. En mogelijkwijs ben ik dat wel.

Wachtend op enige duiding kruist hij zijn vingers, maar ik vertrek geen spier. De boodschap is me dunkt duidelijk genoeg.

“De begunstiging van uw levensverzekering wijzigen?”, aapt hij me na.

“Ja.”

“Mag ik de redenen kennen waarom ...?”

“Nee.”

“Wij... hm... werken met een standaardbegunstiging”, zegt hij. “Echtgenote, kinderen, broers en zussen...”

“En als ik dat allemaal niet heb? Is de begunstigde dan de bank?”, vraag ik luchtig. Ik kan het niet laten om hem te jennen.

De papiervreter is in de war. Ik vermoed dat hij het antwoord op mijn – nochtans gerechtvaardigde – vraag niet kent.

“Laat maar”, verlos ik hem uit zijn lijden. “De vraag was puur hypothetisch.”

“Goed, hmm, u zegt dat de standaardbegunstiging niet op u van toepassing is, maar als ik uw... hmm... personalia raadpleeg, dan zie ik hier dat u gehuwd bent en dat u...”

“Klopt. Maar mijn vraag was of die standaardbegunstiging veranderd kan worden.”

De manier waarop hij me aankijkt, spreekt boekdelen. Hij denkt dat ik mijn poen aan een of andere bimbo wil schenken. Maar dat durft hij me niet vragen. Let op mijn woorden.

“Het is toch een familielid dat u extra wil begunstigen?”

Zie je wel.

“Nope. Geen familie.”

Hij schraapt verveeld de keel. Twijfelt. Ik vraag me af of dat snotventje zijn materie wel echt beheerst. Zolang ze de voorgeskouwde standaardprocedure kunnen volgen, lukt het hen wel. Maar o wee als ze buiten de lijntjes moeten kleuren.

Ik kan zijn hersenen als het ware horen knetteren en klotsen in zijn schedel. Ik word stilaan nerveus van het mannetje. Ik, die zelden binnen de lijntjes kleur. Hij speelt met vuur en beseft het niet eens.

Wat als ik hem straks sta op te wachten en hem beveel om te knielen en hem dan een kogel door zijn kop jaag?

“U bent er zich van bewust dat de successierechten behoorlijk hoog kunnen oplopen als u een deel van uw tegoeden aan een niet-familielid wil schenken?”

“Nu wel, waarvoor dank.”

Hij zegt niks en hij doet niks. Als hij nu niet gauw in actie schiet dan pak ik hem bij zijn geitensikje en kwak ik zijn scherpe kin tegen de tafel of bijt ik hem de strot over.

Of nee. Ik ga hem laten leven en gebruik mijn mes, zodat hij, als straf, voor eeuwig aan mij zal moeten denken. Een litteken in zijn wang kerven bijvoorbeeld. Of ik steek hem een oog uit en loop dan weg.

Het enige dat ik doe, is geïrriteerd op mijn horloge kijken en hem dan agressief negeren.

Hij begint nerveus te schuifelen op zijn stoel.

“Staat u me toe om even onze specialist ter zake te raadplegen”, piept hij. Het is geen vraag, maar een smeekbede.

“Als we dit maar snel kunnen afhandelen”, antwoord ik. Beleefd, maar met klem. “Ik moet er eigenlijk dringend vandoor.”

“Ja, dat begrijp ik. Geeft u me drie minuutjes”, zegt hij, terwijl hij zijn stoel achteruitschuift, opstaat en wegloopt, met de

bedoeling de verantwoordelijkheid af te wentelen op iemand anders. Zo zit hij in mekaar. Dat voel ik.

Ach, het kan me niet schelen. Ik sluit mijn ogen en herbeleef de beelden van vanmorgen.

Belabberde figuranten in een film van bedenkelijk allooi. Dat is het beeld dat ze bij me opriepen met hun gespeelde pijn, artificiële lijkbiddersgezichten en hangende schouders. Het deed me niks. Of ja. Toch wel. Ze maakten me erop attent dat ik niet mag vergeten om mijn kamerplanten tijdig water te geven.

Maar toen ontplofte de boel. Echt wel heftig!

Eerst Jan Callens die zijn duivels ontbond en daarna Mendonck, die het bewustzijn verloor. En dat allemaal in een paar seconden tijd.

Mendonck, de dankbare bliksemafleider, zoog door haar onverwachte pirouette alle aandacht naar zich toe. Iemand heeft zijn jas uitgespreid en ze hebben haar voorzichtig met haar rug tegen een boom gezet, een – o ironie – treurwilg, waarna ze haar bij bewustzijn probeerden te brengen.

Opluchting troef toen er aan haar pols werd gevoeld. Belachelijk! Natuurlijk was ze niet dood. Gewoon een appelflauwte.

Toch is er een ziekenwagen aan te pas gekomen. Ze hebben haar op een brancard gelegd en in de ambulance gedragen.

Toen Mendonck uit beeld was verdwenen, was het opnieuw Jan Callens die alle aandacht opeiste. Hij rukte zich woedend los van een paar omstaanders, die hem probeerden te kalmeren, maar er hielp geen lievemoeieren aan. Callens ging er als een gefrustreerde krokodil vandoor.

Ik heb me stilletjes afzijdig gehouden. Die driftkikker is met geen leger af te stoppen. Een tikkende tijdbom is het. Een gevaar voor zichzelf en de maatschappij. Hij zou beter een tijdje in verzekerde bewaring gestopt worden.

Ik heb nog één keer naar het graf gekeken. Overvallen door melancholie wilde ik ernaartoe lopen en vergiffenis vragen. Maar dat kon natuurlijk niet. Wegens te opvallend. In het zog van de rouwende meute ben ik naar de traditionele koffieklets gegaan. Opvallen is het allerlaatste dat ik wil.

De koffie was sterk, de broodjes vers en Jan Callens, hoewel ver weg, het gespreksonderwerp van de dag.

Iedereen vond zijn reactie klote. Al hadden ze allemaal met hem te doen. Grootste gemene deler was dat hem de tijd moet worden gegund die hij nodig heeft om zijn trauma te verwerken. En dat hij moet worden beschermd tegen zichzelf, daar was ook zowat de hele goegemeente het over eens. Al had iedereen wel zo zijn eigen theorie hoe dat dan wel moest.

Het enige waar ik kon aan denken was mijn maag. Ik had honger. Ik heb een paar broodjes opengetrokken en heb gekozen voor een ciabattabroodje, donker met veel granen. Geen martino met ansjovis. Ik heb het bij kipsla gehouden.

Met mijn buikje rond ben ik er stilletjes vanonder gemuisd. Opgelucht dat het voorbij was. Plicht vervuld en het leven gaat door.

Moraal van het verhaal: ik blijf voorlopig buiten schot. Ze hebben beide zaken wel aan elkaar gelinkt, wat ook logisch is gezien het feit dat Brygida klant was bij dokter Huybrechts, maar van daar af loopt de mechaniek opnieuw spaak. Er is immers geen link, althans geen aantoonbare, tussen mij en de twee slachtoffers.

Mendonck is de slimste. Zij was er dankzij het reconstrueren van Brygida's telefoonverkeer heel dichtbij. Veel dichtter dan ze waarschijnlijk ooit kon vermoeden. En toegegeven: ik schrok wel even toen ik dat verhaal hoorde.

Arme Brygida.

Dit heb ik niet gewild. Echt niet. Maar ze liet me geen keuze.

Niet nadat ik haar had opgebiecht dat ik het was die Huybrechts en zijn secretaresse vermoord heb. Een bekentenis die niet eens hoefde. Ze wist het. Natuurlijk wist ze het.

Mocht ze me echt door en door hebben gekend zoals jij me kent, dan had ze geweten dat ik niet anders kon dan mijn instinct volgen nadat Brygida aan die oen had opgebiecht dat ik de vader was.

Had ze geluisterd naar mijn smeekbede en was ze met me meegekomen, dan was er niks gebeurd. Dan waren we nu samen. Dan kon ik haar beschermen. Haar helpen om samen klacht in te dienen tegen haar beest van een vent.

Dan zou dat kleine meisje nu niet in coma liggen. Arm kind. Ik heb echt met haar te doen. Ik vraag me af of ze me herkend heeft. En of ze zich mij nog zal herinneren als ze ooit ontwaakt uit haar coma.

We zien wel. Het leven is een vat vol verrassingen. En zo hoort het ook.

Ha. Komt ie. Met een brede lach op zijn kikkersmoel. Opgelucht. Het komt dus goed. Hij heeft de verantwoordelijkheid kunnen afwentelen en ik, ik krijg mijn zin.

Het zou er verdomme nog maar aan mankeren. Ook iemand als ik probeert af en toe iets goeds te doen, voor anderen, al was het maar om me een nuttig onderdeel te voelen van de maatschappij, een mens tout court, en dan wil zo'n onderdeurtje, dat niks van het leven kent, dat zelfs nog nooit echt heeft geleefd, stokken in de wielen gaan steken.

Godgeklaagd is het!

30.

Albin D'Hoogh, die met een omgebogen paperclip zijn nagels schoonmaakte, schrok op uit zijn seksueel getinte dagdroom toen de deur van zijn kantoor met een krachtige haal openzwaaide.

Zijn verbazing nam nog toe toen hij zag wie er in de deuropening verscheen.

“Jan?”

Jan Callens deed de deur dicht, wachtte tot D'Hoogh zijn lange benen van het bureaublad haalde en ging op de hoek zitten.

“En, collega's?”, vroeg Callens, schijnbaar perfect in balans. Er zweefde een raadselachtige glimlach om zijn lippen die vloekte met zijn dagdagelijkse realiteit. “Hoever staan we?”

Albin D'Hoogh, nog behoorlijk onder de indruk van wat zich op het kerkhof had afgespeeld, zocht steeds oogcontact met Rik Storms, maar die hield zijn zweetneus tussen zijn dossiers.

“Jan”, doorbrak Albin D'Hoogh als eerste de wurgende stilte. “Ik denk...”

“Wat denk je, Albin?”, sneed Callens zijn collega arrogant de pas af. “Hetzelfde als ik, neem ik aan? Dat we nog nergens staan.”

Albin D'Hoogh lachte, maar niet van harte. Veeleer blaterig en bang, als een schaap in het nauw.

“Er is geen ‘we’, Jan”, zuchtte Rik Storms, die moeizaam rechtop ging staan en zijn longen volzoog, in een poging zijn twijfels te verdoezelen en de impact van zijn woorden te verzwaren.

Jan Callens, allesbehalve onder de indruk, glimlachte vaag en staarde naar de grond.

Er viel een indringende stilte, van het soort dat alleen kan

vallen in gesprekken die beter niet hadden plaatsgevonden.

“Oké. Goed”, zei Callens uiteindelijk. “Dat is tenminste duidelijke taal. Dus van jullie hoef ik ook geen hulp te verwachten?”

“We doen wat we kunnen, Jan”, antwoordde Storms bedrukt. “En dat weet je.”

“Dat vroeg ik niet, Rik. Wat ik weet, doet er niet toe. Het gaat om wat ik wil weten. Het gaat om informatie die voor mij wordt achtergehouden, maar waar ik recht op heb.”

D’Hoogh noch Storms reageerde.

“Vind je niet, Rik? Albin?”

Toen er geen respons kwam, wipte Jan Callens energiek van het bureau. Albin D’Hoogh kromp instinctief in elkaar.

“Hey, *klootzakskes*”, siste Callens. “Het gaat hier godverdomme over mijn vrouw.”

D’Hoogh en Storms leken twee politici die zopas te horen hebben gekregen dat ze naast een verkiesbare plaats op de lijst hebben gegrepen, waardoor de stilte ronduit gênant werd.

“Vertel me dan tenminste of haar minnaar annex moordeenaar al is geïdentificeerd”, gaf Callens niet af. Op een zachtere toon, maar hij hield D’Hoogh en Storms gevangen met zijn priemende ogen, hen om beurten doordringend aankijkend.

“Met welke pipo belde ze regelmatig? Albin?” Jan Callens koos voor de zwakste schakel.

“Een ongeïdentificeerd nummer, Jan”, mompelde Albin D’Hoogh, krampachtig langs zijn kurkdroge lippen likkend. “Pay&Go.”

“Sterke start”, bromde Callens. In niks was te merken dat de man zopas zijn vrouw had begraven. Hij leek strijdvaardiger dan ooit. Net dat beangstigde D’Hoogh en Storms.

“Godverdomme! Zwijg, Albin”, siste Rik Storms, rood aanlopend.

Jan Callens ging traag dichterbij, tot hij neus aan neus stond met Rik Storms.

“Hebben ze u iets beloofd, Rik?”

“Ga naar huis, Jan.”

“Welk huis?”

Storms liep nerveus naar de koffiezet.

“Ik vroeg welk huis, Rik!”

“Sorry”, mompelde Storms, zonder zijn collega aan te kijken.

“Excuses aanvaard”, bromde Callens, die opnieuw op de hoek van het bureau ging zitten, nerveus met zijn voet trappelelend, maar heel aanwezig.

“Goed. Albin? Mag ik de uitdraai van het traject van de gsm van mijn vrouw zaliger en het traject van de Pay&Go die haar zwanger geschopt heeft?”

“Euhmm... ik... euhhhmmm”, stotterde Albin D’Hoogh, die werd gered door de gong toen de deur openging en commissaris Grootbroodt naar binnen kwam.

“Losers”, siste Jan Callens, met een woeste uithaal van zijn arm over het bureaublad van D’Hoogh vegend.

Guido Grootbroodt, getipt door de receptioniste dat Jan Callens op kantoor was, zag met lede ogen aan hoe een nietjesmachine het pleit won. De Bostitch vloog het verst en knalde tot tegen de muur.

“Jan?”

“Dag Guido. Kom je me vertellen dat ik mijn onderzoek terugkrijg?”

“Nee. Ik kom je vertellen dat we er alles aan doen wat...”

“... in onze macht ligt en blablabla en alles wat je zegt kan tegen jezelf gebruikt worden.”

De deurenklink knalde tegen de muur toen Callens naar buiten stootte.

“Jan!”, riep Grootbroodt, maar er kwam geen reactie. De

commissaris maakte een halve draai.

“Wat?”, zei Guido Grootbroodt, tegen niemand in het bijzonder, maar op een bitse, dwingende toon.

“Wat, wat?”, piepte Albin.

“Wat hebben jullie hem verteld?”

“Wat jij ons hebt opgedragen”, gromde Rik Storms, die zwaar misnoegd naar de deur liep. “Niks, Guido! Da’s het probleem.”

“Storms! Waar ga je naartoe?”

“Pissen. Mag ik?”

Terwijl Albin D’Hoogh op zijn lip moest bijten om zijn gezicht in een neutrale plooi te houden, denderde Jan Callens gefrustreerd de trappen af.

Hij stak zijn middelvinger op naar de verbaasde recepti-niste, liep bijna twee geüniformeerde agenten ondersteboven, stoof naar buiten en liep de parking op, waar hij in zijn auto kroop en met gierende banden wegstoof om in zijn grenzeloze frustratie bijna een claxonnerende tegenligger op de openbare weg te rammen.

31.

Ben ik het?

Heb ik het zelf gedaan?

Ik twijfel. Aan alles. Ik herinner me niks meer. Die bewuste nacht is een zompig zwart moeras.

Ben ik zat naar huis gereden?

Zijn er woorden geweest en heb ik Brygida gewurgd?

God. Ik weet het niet. Ik weet niks meer. Omdat ik me helemaal naar de verdoemenis gezopen heb. Maité zou me opgebeld hebben. Dat heb ik vernomen in de wandelgangen.

Heb ik die oproep beantwoord? Onbewust misschien. Maak ik mezelf iets wijs als ik volhoud dat ik het niet heb gehoord?

Jan Callens schudde moedeloos met zijn hoofd. Alsof hij het probeerde leeg te schudden. Mateloos in de war. Zelfs een uitdraai van zijn eigen gsm-verkeer hadden ze hem niet willen geven. Ze gaven hem niks. Geen kruimel informatie.

Hij mocht dan van het onderzoek gehaald zijn, hij liep nog altijd vrij rond. Dat kon alleen maar betekenen dat hij geen verdachte was.

Of deden ze het omdat ze geen sluitend dossier hadden? Onvoldoende bewijzen? Omdat ze hoopten dat hij een misstap zou begaan? Maar welke misstap?

Het was om paranoïde van te worden.

“Als ik dat al niet ben”, zuchtte Jan Callens, die de verzegeling verbrak en de voordeur ontgrendelde met zijn reservesleutels. Dat de burens hem in het oog hielden, kon hem niet schelen. Antwoorden moest hij hebben.

In de gang bleef hij stilstaan, alsof hij werd tegengehouden door een onzichtbare barrière, een berg van herinneringen en pijn.

Met half dichtgeknepen ogen schuifelde hij verder de gang

in, zorgvuldig de openstaande deur van de keuken mijdend. Daar hadden ze hem gevonden. Met Maité op zijn schoot.

Wat een waanzin!

Wat hem opviel, was de geur. Of het ontbreken ervan. Vroeger hing hier een typische huisgeur. Zonder dat hij zich ervan bewust was. Nu wel, nu hij er niet meer was. Zoals Brygida er niet meer was. En Maité...

Jan Callens beet zijn tanden op elkaar, haastte zich de trap op en liep linea recta naar de slaapkamer, waar hij de laden van het dressoir opentrok. Aan de linkerkant. Brygida's kant.

Hij begon erin te rommelen, zonder een welomlijnd plan. Niet wetende waarnaar hij op zoek was. Het maakte niet uit. Als hij maar bezig bleef. Om niet stapelgek te worden.

"Misschien hield de hoer wel een dagboek bij", siste hij tussen zijn tanden.

De reservesleutels van Brygida's Fiatje kletterden tegen de grond, gevolgd door haar ondergoed. Maquillagespulletjes vlogen alle kanten op.

Jan Callens was door het dolle heen. Zijn hitsige vingers groeven een stijve blauwe map op. Er zaten oude facturen in. Garantiebewijzen van huishoudtoestellen. Wenskaarten. Alles, behalve wat hij zocht.

De bankuittreksels! Altijd een schat aan informatie. Zeker als je de gezinsboekhouding aan je vrouw hebt toevertrouwd.

Er waren geen bankuittreksels.

Natuurlijk niet, dacht hij gefrustreerd, die hadden zijn apen van collega's meegenomen.

Hij schopte de lade dicht en begon te ijsberen. Net zolang tot hij de ingelijste trouwfoto aan de muur in het oog kreeg. Hij kon de aanblik niet verdragen. Ramde zijn vuist in het glas, duwde zijn verhitte voorhoofd tegen de muur en likte het bloed van zijn knokkels. De tranen liepen langs zijn wangen.

Zwanger! Brygida was godverdomme zwanger.

"Maité", hijgde hij.

Hij had zijn dochter nog niet gezien. Dat kon hij niet aan. Niet nu. Niet zo. Wat wilde hij eigenlijk bereiken?, vroeg hij zich af.

"Gerechtigheid!"

Welke gerechtigheid?, vroeg hij zich af.

"Gewoon antwoorden, dan", kreunde hij.

Maar antwoorden op welke vraag?

Met wie Brygida hem bedrogen had bijvoorbeeld. En waarom?

De stress kneep als een vuist in zijn borst. Hij ontblootte zijn tanden, liep naar het dressoir, rukte de twee overblijvende laden eruit en kieperde ze botweg om.

Er moest toch ergens een spoor zijn. Dat doen overspelige hoeren toch. Trofeeën verzamelen! Een mannenslip met sperma erin. Een pikant lingersetje dat ze nog nooit had gedragen.

"Alleszins niet voor mij, godverdomme!"

Jan Callens probeerde zijn zelfbeheersing terug te vinden, maar de Valiumtabletten waren blijkbaar uitgewerkt. Zo cool hij zich een uur geleden had gevoeld, zo wanhopig en opgefokt voelde hij zich nu. Hij schopte wild om zich heen.

En toen zag hij het.

Hij ademde zwaar in en uit.

Natuurlijk!

Dat hij daar niet eerder aan had gedacht. Hij raapte het mapje op. Het was oud. Van mals plastic. Grasgroen, met in het midden de letters CM.

Christelijke Mutualiteit. Brygida was gelovig. Geweest.

"En ik ... goedgegelovig", siste Jan Callens. Hij vouwde het mapje open. Zijn vingers ritselden tussen de papieren.